

Kristiansand
kommune

Strategi for salgs- og skjenkepolitikken i Kristiansand kommune

Alkoholpolitisk handlingsplan 2024-2028

Innholdsfortegnelse

1	INNLEDNING OG FORMÅL	2
1.1	Mandat og prosess	Feil! Bokmerke er ikke definert.
1.2	Nøkkeltall for omsatt alkoholholdig drikk.....	2
1.2.1	Tall for skjenkebevillinger.....	Feil! Bokmerke er ikke definert.
2	ALKOHOL- OG SERVERINGSPOLITIKK I KRISTIANSAND KOMMUNE.....	3
2.1	Saksbehandling og samhandling	3
2.1.1	Politisk behandling av prinsipielle saker	4
2.1.2	Prikktildelingssystem	4
2.1.3	Tilsyn/skjenkekontroll	4
2.2	Tilgjengelighet.....	4
2.2.1	Alkoholreklame	5
2.2.2	Alkoholfrie soner	5
2.3	Skjenkebevillinger	5
2.3.1	Bevillingsperiode	5
2.3.2	Skjenketider	6
2.3.3	Alminnelige skjenkebevillinger	6
2.3.3.1	Uteservering.....	7
2.3.3.2	Skjenking på idrettsarena/idrettsarrangement	7
2.3.3.3	Skjenkebevilling i aktivitetshaller - bowlinghall/padelsenter etc.....	7
2.3.3.4	Skjenking i tilknytning til boligområder	7
2.3.4	Skjenkebevilling ved enkelt anledning/arrangement	8
2.3.4.1	Gebyrsetter – enkeltbevilling	8
2.4	Salgsbevillinger	9
2.4.1	Bevillingsperiode	9
2.4.2	Dagligvareforretninger	9
2.4.3	Øvrige virksomheter som ikke er dagligvareforretning	9
2.5	Målsettinger og tiltak i den lokale alkoholpolitikken for planperioden	9

1 Innledning og formål med planen

Alkohol er etter norsk lov en lovlig vare som er regulert gjennom Alkohollovens bestemmelser. Formålet med loven er å bidra til å sikre at skadevirkningene av alkoholbruk blir så små som mulig; dels ved å begrense tilgjengeligheten, dels ved at omsetningsformene er betryggende. Loven gir kommunene anledning til å fastsette bruken av virkemidler som blant annet regulerer salg og skjenking av alkohol lokalt. Kommunene er etter alkohollovens § 1-7d pålagt å utarbeide en alkoholpolitisk handlingsplan som omhandler dette. For å sikre likebehandling, og effektivitet og forutsigbarhet i saksbehandlingen det utformet alkoholpolitiske retningslinjer med bakgrunn i den alkoholpolitiske handlingsplanen.

Kristiansand kommune har valgt å ha en helhetlig rusmiddelpolitisk handlingsplan, som også omfatter alkoholpolitikken. En hovedbegrunnelse for dette er at utbredelse og bruk av alkohol i et samfunn, har klare sammenhenger med annen rusproblematikk og helsemessige følger av dette. Den alkoholpolitiske handlingsplanen inngår som en del av denne. Handlingsplanen er basert på Alkoholloven som sentral rammebetingelse.

Erfaringer og innspill kommunen har mottatt fra bransjen, og interesseorganisasjoner er innarbeidet i dokumentet. Videre har handlingsplanen tatt opp i seg de prinsipielle sakene som fortløpende er blitt avklart politisk i løpet av forrige bystyreperiode.

1.1 Nøkkeltall for omsatt alkoholholdig drikk

1.1.1 Omsetningstall for skjenkesteder

Det har fra 2015 til 2023 vært en jevn økning i antall skjenkesteder fra 110 til 130. I 2023 var det 10 skjenkesteder som gikk konkurs eller ble lagt ned, og 15 nye steder som fikk innvilget skjenkebevilling. En økning på til sammen 5 skjenkesteder fra 2022. I 2024 har det vært en tilsvarende økning på 3 skjenkesteder.

Omsetning i antall liter:

Årstall	Alkoholholdig drikk Gruppe 1 (øl)	Alkoholholdig drikk Gruppe 2 (vin)	Alkoholholdig drikk Gruppe 3 (sprit)
2023 (forventet)	1.017.605	276.216	38.965
2022	951.892	235.056	39.485
2021	629.299	187.740	25.466
2020	730.938	182.059	19.531
2019	965.442	235.064	25.314

Som følge av pandemien var det en nedgang i liter alkohol som ble skjenket i 2020 og 2021.

1.2.2 Omsetningstall fra salg i butikk

Årstall	Alkoholholdig drikk Gruppe 1 (øl)
2023 (forventet)	4.795.387
2022	4.556.047
2021	5.320.357
2020	4.787.896
2019	3.788.571

Det var en økning av salg av alkohol når grensene stengte under pandemien.

Salgstallene for 2019 inkluderer også gamle Søgne og Songdalen kommune.

2 Alkohol- og serveringspolitikk i Kristiansand kommune

Kommunen har ansvaret for salg og skjenking av alkohol, som følger av lov om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. av 02.06.1989 nr. 27 (alkoholloven).

Formålet til alkoholloven er å regulere *innførsel og omsetning av alkoholholdig drikk* for å *begrense i størst mulig utstrekning de samfunnsmessige og individuelle skader som alkoholbruk kan innebære*, jf. alkoholloven § 1-1.

Alkohollovens utgangspunkt er at all bruk av alkohol kan medføre skade - både samfunnsmessig og individuelt. Utgangspunktet er videre at økende forbruk av alkohol gir økende skadevirkninger. Loven skal bidra til å sikre at skadevirkningene av alkoholbruk blir så små som mulig - dels ved å begrense tilgjengeligheten, dels ved at omsetningsformene er betryggende. De konkrete virkemidlene i finnes i lovens øvrige bestemmelser, jf. Helsedirektoratets rundskriv.

For å redusere de samfunnsmessige og individuelle skadene, kan det iverksettes ulike tiltak som for eksempel å redusere tilgjengeligheten til alkohol, begrense markedsføring av alkohol, og å øke kunnskapsnivået om alkohol.

2.1 Saksbehandling og samhandling

Reglene for saksbehandling knyttet til alkoholloven følger av nasjonal lovgivning. Kommunen må forholde seg til de rammer som alkohollovgivningen setter. Kommunen har imidlertid selvbestemmelsesrett på enkelte områder i alkohollovgivningen. Dette er temaer som i det følgende vil bli behandlet.

I alkoholloven § 1-7 andre ledd gis kommunen dels adgang og dels plikt til å innhente uttalelser fra ulike instanser i bevillingssaker. Uttalelsene er aktuelle både i vurderingen av om vandelskravet er oppfylt etter §§ 1-7b og 1-7c, og i vurderingen av om bevilling bør gis, jf. alkoholloven § 1-7a. Plikten til å innhente uttalelser gjelder ikke i saker om ambulerende skjenkebevilling etter § 4-5. Kommunen skal på bakgrunn av uttalelsene foreta en selvstendig vurdering av bevillingsspørsmålet. Før kommunen fatter vedtak *må* den innhente uttalelser fra sosialtjenesten, politiet og eventuelt militæreøvingsavdelinger. Sosialtjenesten skal uttale seg om bevillingssøknaden ut fra et sosialt og helsemessig perspektiv.

2.1.1 Politisk behandling av prinsipielle saker

Saker av ikke-prinsipiell betydning ble i bystyret sak 12/23 delegert til kommunedirektøren. På alkohollovgivningens område medfører dette at det som er direkte regulert i lov og/eller forskrift behandles av kommunedirektøren.

Saker av *prinsipiell* betydning vil derimot være gjenstand for politisk behandling. Sakstyper som ikke er lovregulert, ikke er regulert i kommunens alkoholpolitiske retningslinjer, eller har vært politisk behandlet tidligere anses som prinsipielle første gang de behandles.

2.1.2 Prikktildelingssystem

1. januar 2016 innførte lovgiver et nasjonalt prikktildelingssystem. Gjennom alkoholforskriften ble det oppstilt normerte regler for ulike overtredelser, hvor de ulike overtredelsene tildeles alt fra 1 prikk til 8 prikker avhengig av alvorlighetsgrad. Kommunene har dermed i mindre grad anledning til å utøve fritt skjønn: Dersom det avdekkes en lovovertrødelse, er kommunen pålagt å tildele prikk for dette forholdet etter fastsatte bestemmelser i alkoholforskriften. Når en bevillingshaver blir tildelt minst 12 prikker i løpet av en toårs periode, skal kommunen inndra bevillingen. Kommunen kan dermed ikke selv fritt bestemme/vedta at en bevilling skal inndras. Det nasjonale systemet bidrar også til likebehandling mellom aktørene.

Selv om bransjen må forholde seg til et nasjonalt prikkbelastningssystem har det vært viktig for administrasjonen å veilede bransjen der det har vært behov for det. Dette gjøres både ved tilsyn/kontroll og i form av informasjon om regelverk i møter, på kommunens hjemmesider og per e-post og telefon. Dette har vært viktig for å legge til rette for et godt samarbeid mellom kommunen og bransjen, og for få større forståelse for hverandres arbeid. En kombinasjon mellom dialogbasert tilnærming og prikktildelingssystemet har administrasjonen hatt gode erfaringer med i inneværende periode. Kristiansand har en seriøs skjenkebransjesom som i stor grad overholder alkohollovgivningen.

Etter at departementets innføring av normerte regler for overtredelser ble iverksatt, har Kristiansand kommune fortsatt med opplæring av ansatte og ledere på skjenkesteder. Bransjeforum, og har tilbud om kurs for ansatte og ledere i bransjen.

2.1.3 Tilsyn/skjenkekontroll

Reglene for gjennomføring av salgs- og skjenkekontroller følger av alkoholforskriftens bestemmelser, og er normerte regler som gjelder for samtlige kommuner i Norge. Det skal etter lovverket gjennomføres tre ganger så mange kontroller som det er skjenkesteder. Skjenkesteder hvor det meldes om gjentatte brudd, eller manglende kontroll vil bli kontrollert hyppigere enn skjenkesteder hvor det ikke rapporteres om brudd eller manglende kontroll. Kommunen gjennomfører tilsyn, både i form av rapportering av brudd på alkohollovens bestemmelser og i form av veiledningskontroller.

Kristiansand kommune utfører kontroller med egne kommunalt ansatte kontrollører. Ved å benytte egne kontrollører i stedet for vaktelskap, som også arbeider for bransjen, unngår kommunen uheldige dobbeltbindinger.

2.2 Tilgjengelighet

Ulike tiltak for å begrense tilgjengeligheten av alkohol i kommunen kan være å begrense salgs- og skjenketider, og hvor det skal skjenkes, for eksempel gjennom å opprettholde alkoholfrie soner

(spesielt for barn og unge). Aldersgrenser for salg- og skjenking av alkohol, og forbudet mot alkoholreklame er for øvrig fastsatt av lovgiver.

Tilgjengelighet av alkohol kan også reguleres ved å nekte skjenkebevilling i bestemte geografiske områder, eller redusere skjenkestedets åpningstider.

2.2.1 Alkoholreklame

Av alkoholloven følger et omfattende nasjonalt forbud mot alkoholreklame som bevillingshaverne plikter å følge. Ettersom også bruken av sosiale medier øker, øker også omfanget av alkoholreklame. Ulike former for kommunikasjonskanaler kan nå mange, og spesielt alkoholreklame i sosiale medier enkelt kan nå barn og unge.

Kommunen har gjennomført flere tilsyn hvor virksomhetenes brukerkontoer i sosiale medier er undersøkt for å se om de overholder reklameforbudet. Kommunen er i dialog med bransjen for å opplyse og orientere om regelverket. Kommunen bruker i stor utstrekning veiledning, men der bransjen ikke etterkommer kommunens oppfordringer, eller der bruddene på forbudet mot alkoholreklame er av grovere karakter, benyttes prikktildelingssystemet.

Kommunen vil i planperioden ha fokus på å redusere alkoholreklame, spesielt på sosiale medier.

2.2.2 Alkoholfrie soner

Alkoholfrie soner er områder der alkoholbruk er begrenset eller forbudt. Kommuner kan definere slike soner for å fremme folkehelse og redusere skader knyttet til alkohol. Dette gjelder for eksempel i tilknytning til båtliv, trafikk og områder særlig tilrettelagt for barn og unge. Et formål med alkoholfrie soner er å hindre at alkohol får innpass på stadig flere arenaer hvor det ikke er ønskelig. Økt utbredelse er med på å normalisere alkoholbruk på arenaer hvor dette ikke tidligere var vanlig. Det er klare sammenhenger mellom utbredelse og bruk av alkohol i et samfunn og helsemessige og sosiale konsekvenser. Bevillingene i disse sonene reguleres med reduserte skjenketider, avgrensede skjenkeområder i tid og/eller sted, og hvilke alkoholgrupper som bevillingshaver har tillatelse til å skjenke. Kommunen kan også fastsette andre vilkår som forutsetning for innvilgelse av skjenkebevilling så lenge vilkårene er i tråd med alkohollovens formål.

Selv om det er innvilget skjenkebevilling på arenaer som nevnt ovenfor, er det fortsatt viktig å videreføre og styrke alkoholfrie soner som hovedprinsipper for kommunens alkoholpolitikk.

Ved vurderingen av om et sted er å anse som en alkoholfri sone skal det blant annet ses hen til *Retningslinjer for bruk av offentlige uterom til arrangementer* pkt.3.2 hvor det blant annet er omtale av størrelser og begrensninger/egnethet for bruk av byrom/uterom, samt *Regler for bruk av byrom* pkt.4.5.

2.3 Skjenkebevillinger

2.3.1 Bevillingsperiode

Enhver kommune kan selv fastsette varigheten på skjenkebevillinger, jf. alkoholloven § 1-6. Utgangspunktet er at skjenkebevilling kan gis for inntil 4 år av gangen, med seneste opphør 30. september etter nytt kommunestyre har tiltrådt.

Hensikten bak bevillingsperioden på 4 år er å ivareta det lokalpolitiske selvstyret, og at nytt kommunestyre kan vedta ønsket alkoholpolitikk. Samtidig får administrasjonen undersøkt vandel hos skatteetaten og politiet av samtlige skjenkesteder og personer som har vesentlig innflytelse på virksomheten.

Kristiansand kommune vil derfor fastsette varigheten til skjenkebevillinger for inntil 4 år, med seneste opphør 30. september etter nytt kommunestyre har tiltrådt. Det kan likevel innvilges skjenkebevillinger for kortere tid innenfor 4-års perioden.

Virksomheter som i dag har skjenkebevilling, vil derfor få videreført sin skjenkebevilling, med nye justeringer, som følge av de alkoholpolitiske retningslinjer og den alkoholpolitiske handlingsplanen.

2.3.2 Skjenketider

De nasjonale rammene for skjenketider som hver enkelt kommune kan fastsette, er for alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 (øl og vin) fra klokken 06.00 til 03.00. For alkoholholdig drikk gruppe 3 (sprit) er rammen fra klokken 13.00 til 03.00. I tiden mellom disse klokkeslettene er det forbudt å skjenke alkohol.

I Kristiansand kommune vil skjenketiden være fra kl. 09.00 - 02.00 for gruppe 1 og 2, og fra kl.13.00 – 02.00 for gruppe 3.

Begrunnelsen for å opprettholde skjenketiden er knyttet til alkoholovens formålsbestemmelse om å redusere og hindre skadevirkninger av alkoholbruk. Ifølge en studie som baserer seg på data fra 18 norske byer finnes det en klar sammenheng mellom endringer i skjenketider og antall voldstilfeller. Økningen i voldstilfeller ved en utvidet skjenketid er nesten identisk med nedgangen i vold ved tilsvarende innskrenket skjenketid. (SIRUS, 2018)

2.3.3 Alminnelige skjenkebevillinger

En alminnelig skjenkebevilling har bevillingshaver i utgangspunktet for en fireårs periode, som deretter må fornyes etter søknad.

En skjenkebevilling inneholder hvilken volumprosent i alkoholholdig drikk virksomheten har lov til å skjenke.

*Alkoholholdig drikk gruppe 1 inneholder over 2,5 og høyst 4,7 volumprosent alkohol (øl).
Alkoholholdig drikk gruppe 2 inneholder over 4,7 og mindre enn 22 volumprosent alkohol (vin).
Alkoholholdig drikk gruppe 3 inneholder fra og med 22 til og med 60 volumprosent alkohol (sprit).*

Videre fastsetter skjenkebevillingen skjenketiden. Vurderingene rundt eventuelle begrensninger i skjenketiden avgjøres skjønnsmessig avhengig av hvordan de lokale forholdene er, og hvordan faglige instanser som politi, sosialtjeneste og miljørettet helsevern uttaler seg. Som hovedregel innvilges skjenketid til kl. 02.00.

Det gjøres oppmerksom på at lokale forhold, som for eksempel støy, ikke må være til sjenanse eller ulempe for de som bor eller oppholder seg i området. I områder med etablert serveringsvirksomhet må det likevel tåles mer støy og sjenanse enn i uregulerte områder. Det er avdeling for Miljørettet helsevern som følger opp klager på støy og sørger for at lydnivået er i tråd med nasjonale retningslinjer.

Noen virksomheter, med en gitt type konsepter eller plassering, vil det være unaturlig å tildele alminnelig skjenkebevilling til. Det vil derfor ikke bli innvilget alminnelige skjenkebevillinger til

konsepter som frisører, spa og velværesalonger såfremt det ikke foreligger «særlige grunner» til dette. Etter alkoholforskriften § 3-4 er det ikke anledning til å innvilge salgsbevilling av alkohol til bensinstasjoner eller kiosker, og det vil heller ikke være naturlig å innvilge lignende virksomheter skjenkebevilling.

2.3.3.1 Uteservering

Kommunen får inn flere søknader i vår og sommermånedene. Søknadene omfatter både nyetablering av et uteserveringsområde og utvidelse av allerede eksisterende skjenkeområde.

For at virksomheten skal få innvilget søknad om uteservering må de for det første ha adgang til å benytte arealet til uteservering, herunder gjelder krav til utforming og fri passering for allmenheten og funksjonshemmede. Videre skal det i vurderingen tas hensyn til byens alkoholfrie soner, arealet skal være klart avgrenset, og støy fra serveringstedet skal ikke være til vesentlig sjenanse for de som bor eller oppholder seg i området.

2.3.3.2 Skjenking på idrettsarena/idrettsarrangement

Skjenking på idrettsarena/arrangement har blitt utfordret flere ganger av IK Start og Sparebanken Sør Arena, og av andre aktører.

Det ble i forrige bystyreperiode politisk besluttet at IK Start fikk innvilget søknad om skjenkebevilling på vilkår om at skjenkelokalet skulle være avskjermet fra tilskuerområdet, og at skjenking ikke kunne finne sted mens det pågår kamp, men kun før og etter kamp, og i pausene. Det har ikke blitt rapportert om utfordringer med alkoholhåndteringen.

Kommunen bør fortsatt ha en policy hvor det kun unntaksvis gis skjenkebevilling knyttet til idrettsarenaer og arrangementer. Dette er arenaer som i stor grad benyttes av barn og unge.

2.3.3.3 Skjenkebevilling i aktivitetshaller - bowlinghall/padelsenter etc.

I forrige bevillingsperiode mottok kommunen flere søknader om alminnelig skjenkebevilling i aktivitetshaller som tiltrekker seg både barn og unge, og voksne. Det ble innvilget skjenkebevilling på vilkår som begrenset den alkoholrelaterte aktivitet i lokalene når personer under 18 år var til stede. Hensynet til at dette er arenaer som i stor grad benyttes av familier med barn og unge som gjerne er der på egenhånd, skal likevel veie tungt i behandlingen av disse søknadene også framover.

Det har ikke blitt rapportert om utfordringer med alkoholhåndteringen. Innholdet videreføres i alkoholpolitiske retningslinjer pkt. 3.3.2.

2.3.3.4 Skjenking i tilknytning til boligområder

I takt med samfunnsutviklingen har det i Kristiansand, som i flere andre større kommuner, blitt stadig mer populært å starte opp "bydelspuber". Disse søknadene kom i forrige bystyreperiode inn i ulike formater, som for eksempel vinbar på mølla og i Kanalbyen, og bydelsnære cafeer og restauranter på bla. Hamresanden, Tinnheia og Lund.

Ettersom søknadene var av ulik karakter, ble det ved behandlingen sett hen til skjenkestedets karakter, beliggenheten, trafikkforhold, og støy og lukt. Avhengig av den konkrete vurderingen på stedet ble det satt vilkår om noe reduserte åpningstider, fortrinnsvis på uteserveringen.

Den enkelte skjenkebevilling i tilknytning til boligområder ble i forrige periode endelig vedtatt av formannskapet. For å effektivisere prosessen foretar administrasjonen i inneværende periode en selvstendig vurdering på bakgrunn av alkoholpolitiske retningslinjer pkt. 3.3.3.

2.3.4 Skjenkebevilling ved enkelt anledning/arrangement

Skjenkebevillinger ved enkelt anledning omfatter retten til å skjenke alkohol for en kortere tid. Som regel gis slike bevillinger for en kveld eller en helg. Det kan eksempelvis omfatte bryllupsfester, jubileum, eller julebord. Skjenkebevillinger ved enkelt anledning kan også omfatte ulike typer arrangementer, alt fra intimkonserter til større festivaler

Ulike konsepter kan likevel medføre ulike ulemper. Eksempelvis vil en stor eller mellomstor festival kunne medføre ordensmessige ulemper, som igjen vil kunne påvirkes av mengden og styrken på alkoholen som skjenkes på arrangementet.

Av hensyn til å sikre forsvarlig kontroll av arrangement som ønsker å tilby alkoholholdig drikk gruppe 3 (sprit) stilles det derfor krav til at arrangøren innfører 20 års aldersgrense i et avgrenset område hvor de ønsker å skjenke alkoholholdig drikk gruppe 3.

Det vil også i enkelte tilfeller kunne være aktuelt å begrense skjenketiden. Dette vil for eksempel kunne avhenge av området, støy, og mulige ordensforstyrrelser etc.

Bryllup, mindre private selskap, og arrangement vil derimot få innvilget alle alkoholgrupper dersom de ønsker det ettersom de ordensmessige ulempene vurderes som betraktelig mindre, og mer overkommelig å holde kontroll på.

2.3.4.1 Gebyrsatser – enkeltbevilling

Det følger av alkoholforskriften § 6-2 at gebyret for kommunale salgs -og skjenkebevillinger skal følge faste satser.

*Bevillingsgebyret utgjør pr. år minimum kr 1 960 for salg og kr 6 100 for skjenking.
Bevillingsmyndigheten kan likevel i særlige tilfeller bestemme at gebyret skal settes lavere.*

I Kristiansand kommune beregnes gebyrsatsen for skjenkebevilling for en enkeltanledning på bakgrunn arrangementets størrelse.

For de minste arrangementene er det satt en gebyrsats som tilsvarer gebyrsatsen for ambulerende bevilling pr. gang (kr. 440 kr. + kr. 100 i administrasjonsgebyr). Videre er gebyrsatsene satt i forhold til forventet omsatt mengde alkohol på arrangementene. Det er også foretatt en differensiering mellom åpne og lukkede arrangementer med inntil 1 000 deltakere.

Størrelsen på det endelige gebyret for arrangementer med over 1 000 deltakere beregnes på bakgrunn av omsetningsoppgave fra arrangementene. Dette innebærer at festivaler og andre arrangementer med stor omsetning, kommunal saksbehandling og kontroll, gir gebyrinntekter som står i forhold til dette.

2.4 Salgsbevillinger

2.4.1 Bevillingsperiode

Etter alkoholloven § 1-6 kan kommunen bestemme at salgsbevillinger ikke skal opphøre, men gjelde for en videre periode for fire år med opphør senest 30. september året etter at nytt kommunestyre tiltrer.

Virksomheter som i dag har salgsbevilling, vil derfor få videreført sin salgsbevilling, med evt. nye justeringer, som følge av de alkoholpolitiske retningslinjer og den alkoholpolitiske handlingsplanen. Når det gjelder spesialforretninger og nettbutikker videreføres kommunens retningslinjer.

2.4.2 Dagligvareforretninger

Dagligvareforretninger har salgsbevilling for alkoholholdig drikk gruppe 1. For disse virksomhetene videreføres forskrift om salg og skjenking av alkoholholdig drikk i Kristiansand kommune som medfører at dagligvarebutikkene får selge alkohol mandag til fredag, og dagen før Kristi Himmelfartsdag fra klokken 08.00 til 20.00. På lørdager og dager før helligdager får butikkene selge alkohol mellom klokken 08.00 og 18.00.

Disse tidspunktene er maksimaltidsbegrensningene som følger av alkoholloven, og har som mål å opprettholde den allmenne oppfatningen av salgstider i Norge. De fleste kommunene i Norge opererer med maksimaltider for salgsbevillinger i dagligvareforretninger. Dette skaper forutberegnelighet for kommunens innbyggere, men også andre personer som reiser til kommunen.

2.4.3 Øvrige virksomheter som ikke er dagligvareforretning

I Kristiansand kommune eksisterer det virksomheter som har salgsbevilling eller tillatelse for salg av alkoholholdig drikk, men som ikke utelukkende er dagligvareforretninger. Disse virksomhetene omtales som spesialforretning; herunder mikrobryggeri, Vinmonopolet og nettbutikker.

Spesialforretninger for salg av alkoholholdig drikk finnes det også i andre storbyer i Norge, og de tilbyr gjerne et bredt utvalg av ulike typer alkoholholdig drikk. Nettbutikker er også blitt mer utbredt, og noen flere ønsker å produsere egen alkoholholdig drikk som nisjeprodusent.

Egen bevilling og tillatelse for salg av alkoholholdig drikk for spesialforretninger, bryggerier, nettbutikker og Vinmonopolet videreføres. Salgs- og utleveringstidene harmoniseres med dagligvarebutikkene.

2.5 Målsettinger og tiltak i den lokale alkoholpolitikken for planperioden

Hovedmålsettingen for alkoholpolitikken i Kristiansand kommune er en helhetlig, harmonisert og koordinert alkoholpolitikk.

Målsetting	Tiltak	Henvisning
Redusere antall barn og unge som får sin oppvekst preget av voksnes alkoholbruk.	Sikre alkoholfrie soner for barn og unge.	Kapittel 2.2.2
Redusere risikofylt alkoholbruk	Opprettholde alkoholfrie soner Opprettholde skjenketid til klokken 02	Kapittel 2.2.2 og 2.3.2

Samarbeidet mellom kommunen, bransjen og politiet opprettholdes	Kommunen gjennomfører veiledningskontroller, fortsetter med bransjeforum/møter, og tilbyr kurs for ansatte og ledere i bransjen.	Kapittel 2.1.3 og 2.2.1
Effektivitet og likebehandling i saksbehandlingen	Kun saker av prinsipiell betydning behandles av Formannskapet. Saksbehandlingen følger alminnelige regler etter forvaltningsloven og alkoholloven, samt alkoholpolitiske retningslinjer	Kapittel 2.1.1 og 2.3.3 flg.